

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการรับรู้และความตระหนักของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการรับรู้ของประชาชน เกี่ยวกับข้อมูลด้านการอนุรักษ์พลังงาน และข่าวสารสถานการณ์พลังงาน ที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ ศึกษาความตระหนักของประชาชนในเรื่องการอนุรักษ์พลังงาน เมื่อได้รับชมข้อมูลข่าวสารจากการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ ต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชน ต่อความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงาน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ และความตระหนักของประชาชนในการรับชมข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์

โดยสมมุติฐานของการวิจัย 3 ข้อ คือ ข้อแรก เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชน ข้อที่ 2 ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชน มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชน และข้อสุดท้าย ได้แก่ การรับรู้ มีความสัมพันธ์ความตระหนักของประชาชนในการรับชมข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุ 12 ปีขึ้นไปซึ่งอาศัยในครัวเรือนที่อยู่ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ทำการสุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของทาโร ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล เท่ากับ 395 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับ

การศึกษาสูงสุด รายได้ต่อเดือน ความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน จากสื่อโทรทัศน์ และพฤติกรรมในการรับชมรายการโทรทัศน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ การรับรู้ของประชาชนเมื่อได้รับชมข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความตระหนักของประชาชนเมื่อได้รับชมข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ และตอนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของประชาชนเมื่อรับชมข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ นำแบบสอบถามทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่มีความถูกต้องและสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด จำนวน 370 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.67

สรุปผลการวิจัย

1. การรับรู้ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก เกี่ยวกับข้อมูลด้านการอนุรักษ์พลังงาน และข่าวสารสถานการณ์พลังงาน ที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์

ประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกมีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ในระดับมาก การรับรู้สูงสุดคือเรื่องการบรรทุกสัมภาระเกินความจำเป็นจะทำให้สิ้นเปลืองน้ำมัน รองลงมาได้แก่ เรื่อง การตั้งอุณหภูมิเครื่องปรับอากาศ ที่ 25 องศาเซลเซียส จะช่วยประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้ แต่ไม่ควรตั้งเกิน 28 องศาเซลเซียส และเรื่องการขับรถไม่เกิน 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง จะช่วยประหยัดน้ำมันได้ 25% คิดเป็นเงิน 800 บาท ต่อเดือนต่อคัน ส่วนเรื่องที่ประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกมีระดับการรับรู้ น้อยกว่าเรื่องอื่น คือ เรื่องการจอดรถโดยติดเครื่องทิ้งไว้ 10 นาที จะทำให้เสียน้ำมันฟรี ๗ ประมาณ 200 มิลลิลิตร

2. ความตระหนักของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก เรื่องการอนุรักษ์พลังงาน เมื่อได้รับชมข้อมูลข่าวสารจากการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์

ระดับความตระหนักโดยรวมของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก เมื่อได้รับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์อยู่ในระดับมาก เรื่องที่มีความตระหนักสูงสุดคือ การปิดไฟทุกครั้งก่อนเข้านอน รองลงมาได้แก่ การปิดไฟดวงที่ไม่ใช้แล้ว และการดึงปลั๊ก อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกครั้งหลังเลิกใช้ ส่วนเรื่องที่ประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกมีระดับความตระหนักน้อยกว่าเรื่องอื่น คือการใช้บริการรถประจำทางแทนการใช้รถส่วนตัว

3. ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ ต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก

การวิเคราะห์ภาพรวม พบว่า

เพศกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ไม่มีความสัมพันธ์กัน

อายุกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ไม่มีความสัมพันธ์กัน

อาชีพกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ระดับการศึกษากับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รายได้ต่อเดือนกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ต่อความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงาน

การวิเคราะห์ภาพรวมพบว่า

เพศกับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ไม่มีความสัมพันธ์กัน

อายุกับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อาชีพกับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ระดับการศึกษากับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รายได้ต่อเดือนกับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์กับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความตระหนัก ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ในการรับชมข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งหมายความว่าถ้าประชาชนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์มาก จะมีความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานมากขึ้นด้วยเช่นกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ และ ความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก พบว่ามีระดับการรับรู้และความตระหนักอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบันปัญหาเรื่อง การขาดแคลนพลังงาน ความต้องการใช้พลังงานของประชาชนมีสูงขึ้นทุกวัน อีกทั้งราคาไฟฟ้า น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ ได้มีการปรับตัวสูงขึ้น หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจึงได้ทำการรณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันประหยัดพลังงาน (วารสารนโยบายพลังงานฉบับที่ 71, 2549) ผ่านสื่อมวลชน ประเภทต่าง ๆ โดยสื่อโทรทัศน์ในปัจจุบันได้ทำการเผยแพร่การรณรงค์เรื่องการประหยัดพลังงาน และเสนอข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์พลังงานมากขึ้น จึงทำให้ประชาชนได้รับชมข่าวสารด้านพลังงานมากขึ้น ประกอบกับการที่ประชาชนได้รับผลกระทบจากการที่ค่าใช้จ่ายด้านพลังงานสูงขึ้น สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ประชาชนมีความสนใจในข้อมูลข่าวสารด้านพลังงาน ผลที่ตามมาก็คือการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ และความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานเพิ่มมากขึ้น

2. ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้ความสามารถในการทำความเข้าใจเนื้อหาต่างกัน ระดับการรับรู้จึงแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อาคม จันมะโน (2535) ที่พบว่า ระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับปัญหามลพิษทางอากาศในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีกทั้ง ระดับการศึกษาอาจมีผลต่อการเลือกรับข่าวสารด้านการพลังงานในรูปแบบชนิดของข้อมูล หรือเนื้อหา ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของกานงานวิจัยของ อินทรา ชินกะธรรม (2538) ที่พบว่า ตัวแปร ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทำให้ได้ทราบข้อมูลที่แตกต่างกันออกไป และงานวิจัยของ อารยา ศุภทรมงคล (2534) ที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ของประชาชนแตกต่างกันตามระดับการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เมื่อประชาชนได้รับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ ด้วยความถี่บ่อยครั้ง ย่อมก่อให้เกิดความสนใจ การจดจำ การคิด ทำความเข้าใจ และเกิดการรับรู้ในที่สุด อีกทั้งการกระทำซ้ำ ๆ ของสิ่งเร้าซึ่งในที่นี้คือ ข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานที่เผยแพร่ซ้ำ ๆ ทางโทรทัศน์ เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่กำหนดการรับรู้ของบุคคล (กันยา สุวรรณแสง, 2544)

2.3 อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก อาจเนื่องมาจาก ปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้นในปัจจุบัน โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน ประชาชนในทุกอาชีพได้รับผลกระทบ ดังนั้นประชาชนจึงมีความต้องการที่จะแสวงหาข้อมูลเพื่อช่วยในการลดค่าใช้จ่ายด้านต่าง ๆ แหล่งข้อมูลข่าวสารที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ สื่อโทรทัศน์ ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่จะมีไว้ในครอบครอง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2545) สื่อโทรทัศน์มีคุณสมบัติที่โดดเด่นคือ สามารถทำให้ผู้ชมมีความเข้าใจเนื้อหาสาระจากการดูทั้งภาพและเสียง เมื่อได้ยินเสียงพูดพร้อมกับภาพจึงเกิดการตอบสนองได้รวดเร็ว นั่นหมายถึงง่ายต่อการรับรู้ (วิจิตร ภักดีรัตน์ และคณะ, 2545) ดังนั้นสื่อโทรทัศน์

จึงสามารถส่งผ่านข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนในทุกอาชีพได้ดี

3. ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสะดวกในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชน ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก เมื่อได้รับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงาน จากสื่อโทรทัศน์ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

3.1 อายุ มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชน ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากอายุที่แตกต่างกันย่อมมีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบแตกต่างกัน รวมถึงวิถีชีวิตที่แตกต่างกันทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างกัน ความสนใจ ความสำนึกห่วงใยในปัญหาพลังงานย่อมแตกต่างกันไปด้วย ทำให้ความตระหนักในเรื่องการอนุรักษ์พลังงานในแต่ละช่วงอายุมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารัญญา รักษิตานนท์ (2538) ที่พบว่า พฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าเกี่ยวข้องกับอายุ อีกทั้งงานวิจัยของ บรรชัย สืบสังข์ (2535) ที่พบว่าอายุ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของ ประพล มลิณฑจินดา (2542) ที่พบว่า อายุ มีผลต่อความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 อาชีพ มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชน ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความสนใจ ทักษะ ความชำนาญ สภาพแวดล้อมในการทำงาน และประสบการณ์ในแต่ละสาขาอาชีพ มีความแตกต่างกัน ทำให้ความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิวิมล ปาลศรี (2538) ที่พบว่า อาชีพที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าแตกต่างกัน เช่นเดียวกับ วีระ ธีระวงศ์สกุล (2540) ที่พบว่าประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในที่อยู่อาศัยต่างกัน อีกทั้งงานวิจัยของ บรรชัย สืบสังข์ (2535) พบว่า อาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของ ประพล มลิณฑจินดา (2542) ที่พบว่า อาชีพ มีผลต่อความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเพชรบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 ความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับ ความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชนในเขตเทศบาล

นครพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ที่รับชมข้อมูลข่าวสารในระดับความถี่บ่อยครั้งจะได้รับข้อมูลมากขึ้น กว้างขึ้น ทำให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมต่อปัญหาต่าง ๆ ทางด้านพลังงาน จึงก่อให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิวิมล ปาลศรี (2538) ที่พบว่าพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารการรณรงค์ให้ประหยัดไฟฟ้าจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้พลังงานอย่างประหยัด

3.4 รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับ ความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงาน ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาชนที่มีรายได้สูง อาจได้รับผลกระทบจากปัญหาค่าใช้จ่ายด้านพลังงานไม่มาก นั่นคือ รายได้ยังสมดุล หรือเพียงพอที่จะรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น แต่สำหรับผู้ที่มีรายได้น้อย การแบกรับภาระค่าใช้จ่ายด้านพลังงานที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด อาจไม่สมดุลกับรายได้ ทำให้ต้องปรับพฤติกรรมการใช้พลังงานในชีวิตประจำวันเพื่อลดค่าใช้จ่ายส่วนนี้ลง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บรรชัย สืบสังข์ (2535) พบว่า รายได้ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของ อารัญญา รักษิตานนท์ (2538) ที่พบว่า รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า และสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2545) ซึ่งได้ทำการสำรวจทั่วประเทศ เรื่อง “การสำรวจการใช้พลังงานของครัวเรือน พ.ศ. 2545” พบว่า ครัวเรือนที่มีรายได้ประจำเดือนแตกต่างกัน จะมีค่าใช้จ่ายด้านพลังงานแตกต่างกัน

3.5 ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับ ความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงาน ของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บรรชัย สืบสังข์ (2535) ที่พบว่า ระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้ประชาชนมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน ดังนั้น การทำความเข้าใจกับข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์พลังงานจึงแตกต่างกันไปด้วย เพราะข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านสื่อโทรทัศน์เป็นข้อมูลที่หลากหลายของเนื้อหา ทั้งทางด้านปริมาณ ระดับความยาก-ง่าย ความลึกซึ้งของเนื้อหา ผู้ชมต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ ในการทำความเข้าใจ หากผู้ชมสามารถทำความเข้าใจในปัญหาและสถานการณ์การขาดแคลนพลังงานแตกต่างกันแล้ว อาจก่อให้เกิดความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานแตกต่างกัน

4. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งหมายความว่า ถ้าประชาชนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์มาก จะมีความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานมากขึ้นด้วยเช่นกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์มีผลทำให้ประชาชนรู้และเข้าใจในปัญหาด้านพลังงาน ประกอบกับข่าวสารที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ยังมีเนื้อหาที่กล่าวถึงวิธีการประหยัดพลังงาน ซึ่งเป็นวิธีที่ประชาชนสามารถปฏิบัติตามได้ ช่วยลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานภายในครัวเรือน อีกทั้งข้อมูลข่าวสารการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วม และจากการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกพบว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ก่อให้เกิดความสำนึกห่วงใยและตระหนักถึงปัญหาด้านพลังงานในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จุลลดา ไช้สวดเจริญ (2536) ที่พบว่า การรับรู้ข่าวสารมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าในครัวเรือน และงานวิจัยของ ประพล มลิณจินดา (2542) ที่พบว่า การรับรู้ข่าวสารมีผลต่อความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

การถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ทางด้านพลังงานประเด็นต่าง ๆ เช่น การอนุรักษ์พลังงาน สถานพลังงานของประเทศในปัจจุบัน และอื่น ๆ ผ่านสื่อโทรทัศน์ เพื่อให้ประชาชนเกิดการรับรู้ ควรจัดทำให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ชม ซึ่งสิ่งที่ควรคำนึงถึงได้แก่ ระดับการศึกษาของกลุ่มผู้ชม และความถี่ในการออกอากาศ ข้อมูลที่ต้องการเผยแพร่ควรจัดระดับความยาก - ง่าย และความลึกซึ้งของเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะ รวมถึงควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านพลังงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

สิ่งที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชน ได้แก่ ปัจจัยด้าน อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา และความถี่ในการรับชมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานผ่านสื่อโทรทัศน์จึงควรคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวข้างต้น

ในการผลิตรายการเพื่อโน้มน้าวให้ประชาชนเกิดความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงาน ควบคู่ไปกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ได้แก่ ระดับการศึกษา และความสามารถในการรับชม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชน

จากการเก็บข้อมูลพบว่า ประชาชนมีความชื่นชอบ โฆษณาการประหยัดพลังงาน เพราะมีความกระชับ เข้าใจง่าย สะดุดตา และสนุกสนาน ส่วนรูปแบบรายการสารคดีประเภทต่าง ๆ ที่สอดแทรกเนื้อหาด้านการอนุรักษ์พลังงาน ให้ความรู้เรื่องสถานการณ์พลังงาน และการหาพลังงานทดแทน เช่น รายการกบนอกกะลา รายการซีพีจอร์โลก ประชาชนมีความคิดเห็นว่ารายการประเภทนี้ทำเนื้อหาได้ครอบคลุม น่าสนใจ และง่ายต่อการทำความเข้าใจ ส่วนรายการที่เสนอเนื้อหาด้านพลังงานโดยเฉพาะ เช่น รายการรู้ค่าพลังงาน รายการไบโอดีเซล พลังงานใหม่เพื่อคนไทย หรือสารคดีพลังงานเพื่อชีวิต จากการศึกษพบว่า ประชาชนมีการรับรู้ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการขาดการประชาสัมพันธ์

ประเด็นที่ประชาชนให้ความสนใจอย่างมากอีกประเด็นหนึ่งคือ ราคาที่ขึ้น-ลง ของน้ำมันเชื้อเพลิง การคิดค่าไฟฟ้า ซึ่งจะได้รับชมจากข่าวประจำวันเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรวางแผนการเสนอข้อมูลข่าวสาร และรูปแบบรายการให้เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของประชาชน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอข้อมูลข่าวสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้มีความเหมาะสมกับประชาชน รวมถึงศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ และความตระหนัก ผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ และอื่น ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการเผยแพร่ข้อมูลต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษากการสื่อสารข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเด็นอื่น

2.3 ควรมีการศึกษารับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานจากสื่อโทรทัศน์ และความตระหนักในการอนุรักษ์พลังงานของประชาชนในเขตพื้นที่อื่น เช่น ประชาชนที่อาศัยนอกเขตเทศบาล หรือในชนบท